

lede Møntreformen til at blive saa lidet indgribende som muligt og altsaa kun gjorde et saadant Skridt, som ikke væsentlig forandrede de cirkulerende Mønter. Jeg tror rigtignok, at dette er noget en Misforstaaelse, idet jeg snarere tror, at det Krav, der fra Befolkningens Side vil blive stillet til en Møntreform, ikke er at faae gjort et lille Skridt fremad, men at faae gjort en saadant Skridt, som sikrer os imod, at Skridtet i den nærmeste Fremtid skal gøres om igjen. En Forandring i de cirkulerende Mønter er jo af en overordentlig indgribende Betydning, den griber ind i saa mangfoldige Forhold, at den ikke engang kan gennemføres i en Menneftaalder, og navnlig er det Tilfældet, naar Forandringen ikke er meget stor. I samme Grad, som Forandringen er lille, i samme Grad fordrer Reformens Gjennemførelse Tid. Naar man ser hen til, hvorledes Forholdet er i de Lande, som ere gaaede over fra Løvtalsystemet til Decimalsystemet, hvilket jo kun er en lille Forandring, ser man at disse 2 Systemer have kunnet leve ved Siden af hinanden i mange Aar, men man har paa den anden Side, ogsaa Exempler paa, at hvor man er gaaet fra et System til et væsentligt andet, har Forandringen ganske vist vaakt større Vanstuelighed ved dens stæbltelige Gjennemførelse, men denne er fket hurtigere. Jeg skal nu her ingenlunde indlade mig paa nogen theoretisk Betragtning af den foreliggende Sag; dertil føler jeg mig ikke i Stand, skjøndt der for den theoretiske Betragtning, der kan anstilles mod det foreliggende Forslag, staar saa store Autoriteter, at man, i saa Henseende meget vel kunde støtte sig til større Kræfter end sine egne. Det Forslag, som her foreligger, falder jo i to Hovedafdelinger, der er to Hovedreformer, som man søger at gennemføre ved Siden af hinanden. Den ene er Overgangen fra Sølvfod til Guldfod, og det er et Punkt, hvorom Alle, saavidt jeg har kunnet mærke, have været enige, at Overgangen fra Sølvfod til Guldfod er bleven en Nødvendighed og maa gennemføres i den nærmeste Fremtid. Gulds Betydning som Værdimaaler er jo anerkendt og støtter sig navnlig til den Erfaring, at faa eller ingen Gjenstande eller Metaller have holdt deres Pris saa konstant som Guldet. Derimod kunde der maasse nok reises nogen Tvivl om, hvorvidt der virkelig er en uafviselig Nødvendighed for at gaa til at udmønte Guldet navnlig for indenlandsk Regning, og der er jo anviset forskellige Veie, hvorpaa det muligvis kunde undgaa; men det er ikke den Side af Sagen, jeg væsentlig skal dvele ved. Jeg gjen tager, den er bygget og maa være bygget paa en saa gennemgaaende theoretisk Betragtning af Forholdet mellem Guldet og Sølvet, at jeg ikke tør indlade mig derpaa. Men den anden Reform staar ogsaa for mig som havende, om ikke en større, saa dog en i mangfoldige Pengeforhold overfor Befolkningen mere indgribende Betydning. Det er nemlig Forandringen af Regneenheden

og Skillemønten, som dertil knytter sig dels Overgangen fra en større Regneenhed til en mindre, dels Overgangen fra Løvtalsystemet til Decimalsystemet. For nogle Aar tilbage vilde neppe Noget have draget i Tvivl, at naar der skulde stilles Spørgsmaal om Indførelsen af et andet Møntsystem her i Landet, vilde man nødvendig komme til en Tilslutning til et større Møntsystem ved Opnaelsen af et internationalt Fællesskab paa dette Omraade. Bestræbelserne for at bygge Møntsystemet paa noget som helst nationalt Hensyn have jo, om ikke altid, saa dog i alt Fald i den sidste Menneftaalder været saaledes underkendte, at jeg heller ikke tror, at det foreliggende Forslag egentlig støtter sig paa et saadant Hensyn. Er der Noget i Verden, der er kosmopolitisk, saa er det jo Penge, og den Betragtning maa derfor lægges til Grund for en Møntreform. Bestræbelserne gif jo ogsaa ud derpaa, og for at jeg skal minde kortelig om den Udvikling, der gaaer forud, har man set, hvorledes Frankriget trængte igjennem i Europa og fandt Tilslutning Aar for Aar, saaledes at man havde den bedste Udsigt til, at dette System skulde blive det eneraadende ogsaa her i Norden. Det var derfor for saa Aar tilbage Lantem, at Møntreformen skulde bygges paa Frankriget, det blev udtalt paa det foregaaende nationaløkonomiske Møde i 1866, hvor man ikke just forlangte en absolut Tilslutning til Frankrig, men i alt Fald til et større internationalt Fællesskab. Derpaa byggede man hastig videre i Sverig, hvor man i alt Fald forsøgte at gjøre et Skridt henimod Antagelsen af Guldfranken i 1869. Vi komme saaledes til 1870, der er betegnet af det store Brud mellem Tydskland og Frankrig. Følgen deraf var en væsentlig Standsning i den Udvikling paa Møntreformens Omraade, der hidtil var gaaet for sig. Af hvilken Grund Tydskerne have ladet sig lede dertil, er vanskeligt at sige. Noget national Forsængelighed har vel der gjort sig gjældende, idet Tydskerne nu besluttede at opstille et særligt Møntsystem. Jeg siger, at nogen national Forsængelighed her har gjort sig gjældende, da det System, Tydskerne have opstillet, i det Væsentlige er et preussisk, idet det gaar ud fra en Tredeling af den preussiske Daler. Saa vidt vare vi nu komne indtil ifjor. Da, begyndte man at tro, at det skulde blive umuligt at gennemføre et internationalt Møntsystem, naturligtvis under Hensyn til den Splid, der var bleven bragt tilveie i Europa. Jeg hører imidlertid til dem, der ikke kunne tro paa den absolute Umulighed af, at et saadant internationalt System alligevel skal kunne føres igjennem, og jeg skal kortelig antyde hvorfor. Grunden er simpelthen den, at det større Guldstykke, som er gjældende i Tydskland og Frankrig, ligger hinanden saa nær, at der synes at være Sandsynlighed for, at en Forening endnu kan finde Sted. De tydske Tyvemarksguldstykke og Femogtyve-